

Katholieke
Universiteit
Leuven

FAKULTEIT LETTEREN
EN WIJSBEGEERTE
Departement Geschiedenis

**DE CENTRALE WERKPLAATSEN VAN
KESSEL-LO (1863-1898):
EEN BEDRIJFSGESCHIEDENIS**

Verhandeling aangeboden door

Kristof AERTS

tot het behalen van
de graad van

Licentiaat in de Geschiedenis

Promotor: Prof. L. VAN BUYTEN

INHOUD

INLEIDING.....	2
0. BIBLIOGRAFIE.....	8
0.1. BRONNEN.....	8
0.1.1. Onuitgegeven dokumenten.....	8
0.1.1.1. Algemeen Rijksarchief Brussel.....	8
0.1.1.2. Administratie van het Kadaster.....	8
0.1.1.3. Ministerie van Buitenlandse Zaken.....	8
0.1.1.4. Stadsarchief Leuven.....	9
0.1.1.5. Gemeentearchief Kessel-Lo.....	9
0.1.1.6. Persoonlijk archief.....	9
0.1.2. Uitgegeven dokumenten.....	10
0.1.2.1. Wetteksten.....	11
0.1.2.2. Administratieve publikaties.....	11
0.1.2.3. Kartografische en piktografische bronnen.....	13
0.1.2.4. Kranten en Tijdschriften.....	14
0.2. LITERATUUR.....	16
1. SPOORWEGEN IN BELGIE.....	21
1.0. GEBRUIKTE WERKEN.....	21
1.1. DE STAAT VS. KONCESSIEHOUDERS.....	23
1.1.1. 1834-1844: de Staatsspoorwegen.....	24
1.1.2. 1844-1870: de koncessiehouders.....	25
1.1.3. 1870-1940: de nationalisaties.....	26
1.2. LE GRAND CENTRAL BELGE	27
1.2.1. S.A. de l'Entre-Sambre-et-Meuse.....	27
1.2.2. S.A. de l'Est-Belge.....	28
1.2.3. S.A. d'Anvers à Rotterdam.....	29
1.2.4. De fusie.....	30

2. TECHNISCHE UITRUSTING VAN DE WERKPLAATSEN...	33
2.0. BRONNEN.....	33
2.1. ONDERNEMERS.....	36
2.2. BOUWGROND.....	38
2.2.1. Vestigingsfactoren.....	38
2.2.2. Onteigeningen.....	39
2.3. GEBOUWEN.....	43
2.3.1. Architect en ondernemer.....	43
2.3.2. Ateliers.....	44
2.4. OUTILLAGE.....	51
2.4.1. Stoommachines.....	53
3. PRODUCTIE VAN DE WERKPLAATSEN.....	56
3.0. BRONNEN.....	56
3.1. FUNKTIE BINNEN DE GRAND CENTRAL.....	58
3.2. KWANTITATIEVE BENADERING.....	60
3.2.1. Lokomotieven en tenders.....	63
3.2.2. Wagons.....	65
3.2.3. Bâches.....	65
3.2.4. Prototypes.....	66
3.2.4.1. N° 148-149.....	67
3.2.4.2. N° 170-171.....	68
3.2.4.3. N° 190.....	69
3.2.4.4. N° 1-2.....	69

4. SOCIALE ASPEKTEN.....	71
4.0. BRONNEN.....	71
4.1. DE CHEF.....	74
4.2. INGENIEURS EN WERKMEESTERS.....	76
4.3. BEDIENDEN.....	78
4.3.1. De pensioenkas voor bedienden.....	79
4.4. ARBEIDERS.....	80
4.4.1. Aantal.....	80
4.4.2. Woonplaats.....	85
4.4.3. Herkomst.....	88
4.4.4. Leeftijd.....	92
4.4.5. Opleiding.....	94
4.4.6. Arbeidsritme.....	96
4.4.7. Loon.....	99
4.4.8. Werkomstandigheden.....	105
4.4.8.1. Veiligheidsvoorzieningen.....	105
4.4.8.2. Hygiëne.....	107
4.4.9. Sociale Voorzieningen.....	109
4.4.9.1. Ziekenkas.....	109
4.4.9.2. Ekonoomaat.....	111
4.4.9.3. La Lyre Industrielle.....	112
4.4.10. Syndikalisme in de Werkplaatsen.....	115
NAWOORD.....	125
BESLUIT.....	128
LIJST VAN ILLUSTRATIES.....	133
AFKORTINGEN.....	135
INHOUD.....	136